

TEDENSKESLIKE

PRILOGA

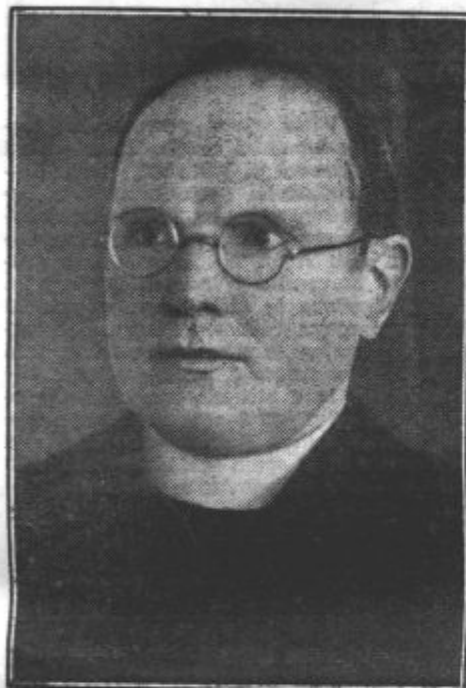
DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 2. junija 1932.

22. šteč.

Novi poslanec kranjskega okraja

Narodni poslanec g. Ivan Lončar

Slika levo: župnik g. Janko Barle

Narodni poslanec g. Janko Barle, župnik šentjakobske župnije v Ljubljani, je moral na pritisk svojih duhovniških predpostavjenih odložiti svoj poslanski mandat. Gospod Barle si je v kratkem času izvrševanja svojega mandata pridobil velike simpatije ne le v kranjskem volilnem okraju, ki ga je v Narodni skupščini zastopal, marveč tudi v ostali javnosti in posebno še med svojimi tovariši v parlamentu samem. Saj pa je tudi vse njegovo delo pričalo o iskreni in plemeniti ljubezni do naroda in države; povsod je propovedoval medsebojno strpnost in ljubezen, povsod je pozival k stvarnemu in složnemu delu. Po odstopu g. Barleta bo kranjski okraj zastopal v Narodni skupščini tržiški mestni župan g. Ivan Lončar, ki je bil pri volitvah 8. novembra izvoljen za namestnika g. Barleta. Novi narodni poslanec gospod Ivan Lončar bo dostojen naslednik svojega prednika. Še dolga leta je mestni župan v Trzinu, kjer uživa velik ugled in splošne simpatije v mestu in okolici. Cenjen, spoštovan in priljubljen pa je tudi v vsem kranjskem okraju in v ostali javnosti, ki ga pozna kot moža resnega in stvarnega dela ter požrtvovalnega javnega delavca.

Palača Urada za zavarovanje delavcev v Mariboru

V nedeljo je bila v Mariboru slovesno otvorjena velika in lepa palača Urada za zavarovanje delavcev, ob enem pa se je proslavila tudi 10-letnica zakona, s katerim je bilo pri nas uvedeno delavsko zavarovanje. Palačo je blagoslovil sam knezoškof g. dr. Karlin. Svečanost je otvoril komisar Okrožnega urada za zavarovanje delavcev g. Ivan Tavčar iz Ljubljane, ravnatelj Okrožnega urada g. dr. Joža Bohinjec in bivši minister za socialno politiko g. dr. Vekoslav Kukovec sta pa govorila o razvoju in pomenu delavskega zavarovanja. Šefzdravnik g. dr. Jankovič in uradniki so povabljenec razkazali ambulatorije in druge zanimive ureditve.

Slika spodaj levo:

Prva matura na ljubljanskem učiteljsišču

Leta 1869., na dan 5. avgusta, je bila na ljubljanskem učiteljsišču prva matura, kateri je predsedoval sam deželni glavar Kranjske Konrad pl. Eibsfeld. Član izpraševalne komisije je bil tudi z Dunaja dospel ministerijalni šolski svetnik dr. Hermann. Maturante vidimo na sliki, in sicer zgoraj od leve na desno: Javoršek, Meglič, Tuma, Dovar, Janc, Breznik, Vizjak, v drugi vrsti pa: Majer, Petrič, Grebenc in Zmerzlikar. Vsi ti maturanti so kot učitelji in pozneje nadučitelji službovali dolga leta, Tuma in Vizjak pa sta bila tudi zaslužna šolska nadzornika. V visoki starosti nad 80 let živita samo še upokojeni nadučitelj g. Martin Breznik in upokojeni nadučitelj prve ljubljanske šole, g. Jože Majer.

Pisatelj Adamič iz Amerike

Ameriški slovenski pisatelj Louis Adamič (brez suknje) pred svojo rojstno hišo na Grosupljem v družbi nekaterih ljubljanskih književnikov

Učiteljski poset v Ponovičah

Vsem potnikom v Zasavju je znan grad Ponoviče med Litijo in Savo v savski soteski na griču med gozdovjem. V tem gradu, kjer je bila med vojno in tudi še nekaj let po vojni ruska gimnazija, je sedaj urejeno vzorno banovinsko kmetijsko gospodarstvo in vzgajališče mladostnikov, ki so bili prej nastanjeni v prisilni delavnici v Ljubljani. Tem je bil namenjen obisk učiteljstva obrtnonadaljevalne šole v Ljubljani. Gg. upravnik in upravitelj banovinskega vzgajališča sta obiskovalce prijazno sprejela in razkazala vzorno gospodarstvo in zavod. V zavodu je 73 gojencev iz vseh krajev dravske banovine. Nastanjeni so v prostornih in zračnih grajskih sobah, obiskujejo dvorazredno šolo in se učijo pri krojaškem, čevljarškem in mizarškem mojstru. Ostali pa delajo pri kmetijstvu, ki obsega rejo plemenske živine in kokoši, sadjarstvo, gozdarstvo in vrtnarstvo. V prostem času prirejajo gojenci pod vodstvom svojega upravitelja dramske igre in imajo tudi svoj tamburaški zbor. Prostorno dvorišče pa jim služi tudi za druge igre. Smotreno delo pod nadzorstvom večjih vzgojiteljev jih pripravlja za uspešno delo po izstopu iz zavoda. Gojenci se prav dobro počutijo, so zadovoljni, spoštujejo svoje predstojnike in dandaj še ni bilo primera, da bi kateri izmed njih pobegnil. Na sliki so učitelji ljubljanske obrtne nadaljevalne šole pred grajskim poslopjem.

Osemdesetletnica gospe Rakovčeve

Ugledna Rakovčeva rodbina v Ljubljani je na binkoštni ponedeljek praznovala lepo slavo — gospa Rakovčeva je proslavila svojo 80-letnico. Slavljenka se je rodila l. 1852 v Žužemberku, kjer se je leta 1876, poročila z žandarmerijskim stražmojstrom Ivanom Rakovcem. Iz Žužemberka sta šla za kruhom v Velike Lašče, potem v Farno pri Kostelu in Kočevje, kjer je bil njen soprog upokojen. Nato se je rodbina zaradi šolanja otrok preselila v Ljubljano, kjer je gospod Rakovec l. 1924. umrl. Rakovčevih otrok je bilo osmero; umrla je edina hčerka Mimi, poročena z uradnikom finančne direkcije g. Pehanijem. Žive pa še:

Lojzi, poštna uradnica, Pavla Frantarjeva, poročena z glavnim blagajnikom Jadransko-podunavske banke, Ivan, poštni uradnik, Rudolf, blagajnik Narodnega gledališča, Nuša Mozetičeva, poročena z višjim finančnim svetnikom, Joža Pehanijeva, soproga bančnega ravnatelja, in Lado, narednik-vodnik. V kakšnem duhu je gospa Rakovčeva vzgajala svojo deco, se je pokazalo zlasti med vojno, ko je narodna zavednost pri nas silno kopnela. Slovenska javnost še ni pozabila na ulogo same gospe Rakovčeve in sina Ivana v nevarni zadevi g. Odoja Pare, sedanjega češkoslovaškega generalnega konzula na Dunaju, tedanjega aretiranega veleizdajalca češkega inženjerja pri državni železnici na Ješnicah. Rakovčeva mamica in njen sin Ivan sta mu neustrašeno pomagala, ko je gineval v smrdljivi ječi šentpeterske vojašnice in mu je neusmiljeno grozila smrt. Požrtvovalno sta mati in sin pomagala tudi drugim in je sploh vsa Rakovčeva rodbina globoko prežeta najčistejše domovinske ljubezni.

Slavnost mariborskih skavtov

V nedeljo, 22. t. m. je bilo slavnostno razvitje prapora stega mariborskih skavtov. Slika nam predstavlja skupino udeležencev pred klasično gimnazijo. V sredini vidimo mestnega župana g. dr. Lipolda in njegovo gospo soprogo, ki je kumovala lepemu praporu.

Slika desno:

Podzemski svet na Dolenjskem

Kraška podzemna jama, ki se nahaja v vasi z istim imenom (Jama), nedaleč od Stranske vasi. Jama, ki je zelo velika in v kateri sredini je globoko in obširno jezerce, ima nebroj krasnih kapnikov, ki jih vsi posetniki občudujejo.

Ivanka Grudnova

Jože Svet

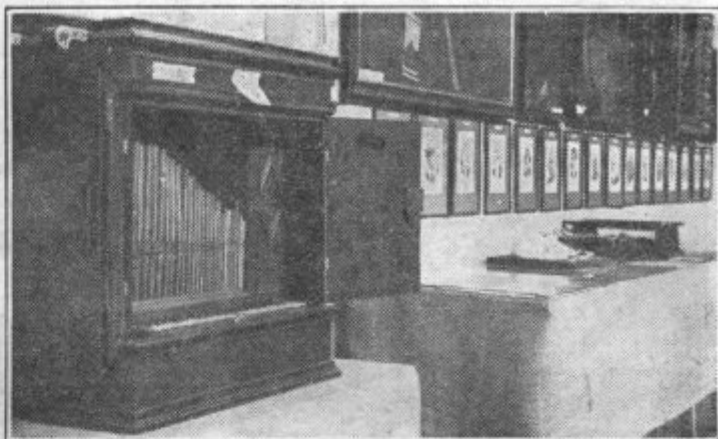
Žrtve ljubavne žaloigre na Uncu

Kakor smo že zadnjič poročali, se je v nedeljo 22. p. m. zvečer na Uncu pri Rakeku odigrala strašna ljubavna žaloigra, ki je zahtevala tri mlade žrtve. Graničar Milič je ustrelil najprej Ivanko Grudnovo, ki je odbila njegovo snubitev, potem pa še sebe, Ivankin prijatelj, 24-letni Jože Svet pa si je pod morečimi vtisi strašnega dogodka sam vzel življenje. Jože Svet je nedavno prišel od vojakov in je bil znan kot priden in miren mladenič.

Gjorgje Milič

Glasbena razstava v Ljubljani

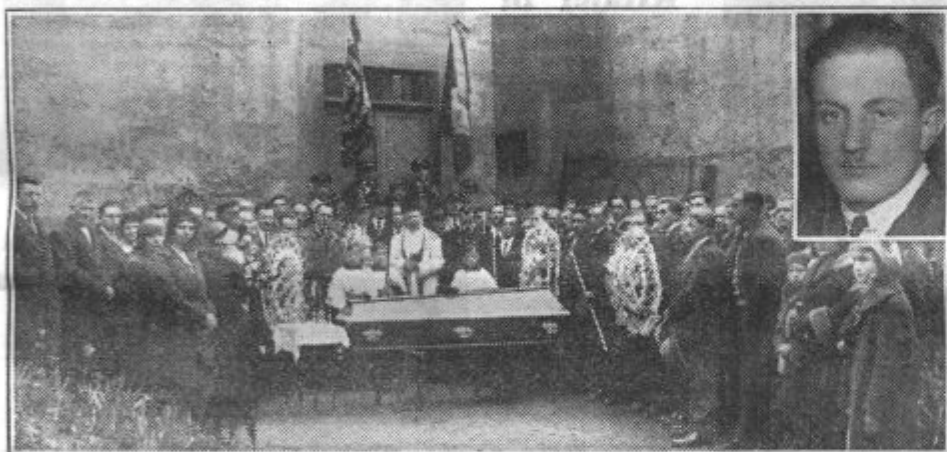

O priliki glasbenih svečanosti je otvorila Glasbena Matica v Narodnem domu glasbeno-zgodovinsko razstavo, ki je pri nas in menda v vsej državi prva in edinstvena.

Z velikim trudom in delom so prireditelji za razstavo zbrali skoro vse, kar je pomembnega za razvoj naše glasbene kulture. Iz zasebnih, muzejskih in društvenih zbirk je na razstavi zbranih toliko zanimivih predmetov, da bo bržkone nemogoče ob kaki drugi priliki zbrati skupaj toliko materiala. Dragocene so srednjeveške muzikalije z umetniškimi inicijalkami, stare partiture s početkov našega glasbenega razvoja, v 18. sto-

letju in še prej pri nas doma izdelani instrumenti, posebno zanimive gosli Riharja iz Polhovega gradca in lepa viola d'amur. Razstavljeni so tudi posamezni deli gosli sodobnega izdelovalca in pa stari slovenski instrumenti: citre, oprekle, basi, dude, kitare, rogovi, vsi po več sto let stari. Ne manjkajo niti prenosljive orgle iz konca 16. stoletja, last g. Sadnikarja iz Kamnika. Na slikah je pogled v del razstave v veliki dvorani Narodnega doma, kjer so prostori Narodne galerije in pa starinske prenosljive orgle iz 16. stoletja.

Smrtna nesreča našega rojaka v Franciji

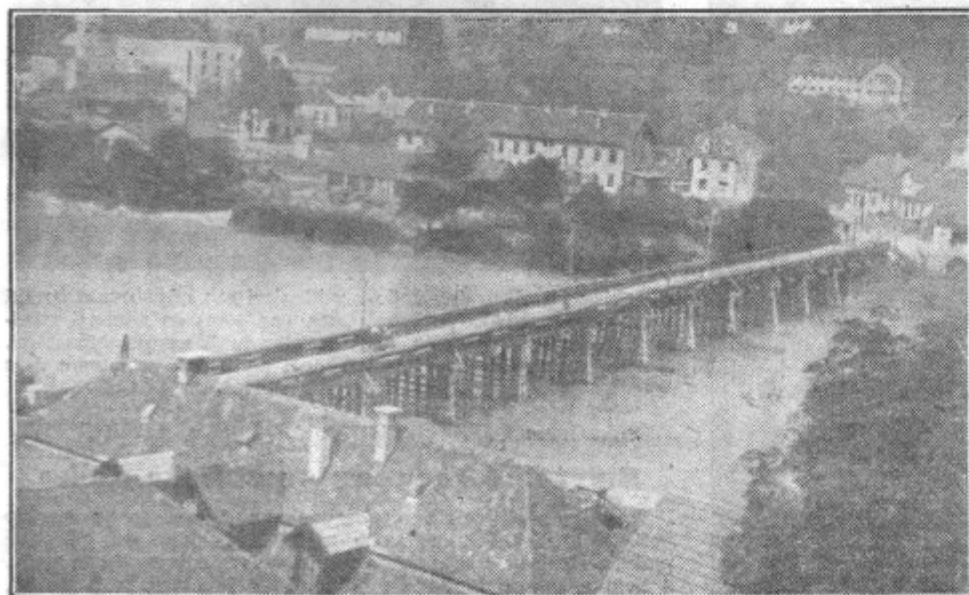
Pri delu na nekdanjih vojaških utrdbah in strelskih jarkih se je nedavno smrtno ponesrečil naš rojak Franc Frece, ki je bil rojen 11. novembra l. 1902. v Vranski gorci, občina Buče v šmarskem okraju. Pokojnik je že dolgo delal v Franciji. V Hettange Grande, Moselle, kjer je našel smrt, pa je prišel nedavno zaradi boljšega zaslužka. Ko je delal v nekdanjem 4 m globokem strelskem jarku, se je zrušila nanj stranska stena in ga podsula. Ko so ga odkopali, je bil še živ, takoj po prevozu v bolnišnico pa je podlegel hudim notranjim poškodbam. Pokojnik je bil vnet član Slovenskega pevskega društva in so ga poleg drugih rajakov delavcev iz raznih krajev spremljali na zadnji poti tudi vsi društveni tovariši. Pogrebni obred je opravil slovenski duhovnik g. Josip Kastelic, ki se je v lepih besedah spominjal blagega pokojnika. Pokojnik je zapustil v Franciji brata Jakoba, v domačem kraju pa mater.

Visoko francosko odlikovanje našega obrtnika

Naš rojak podjetnik v Zagrebu g. J. Flerin, na ilici 87, je dosegel s svojo razstavo ženskih in moških klobukov ter slamnikov na razstavi v Parizu zlato kolajno z diplomom. Odlikovanec je rodom iz Domžal, ki uživa svetovni sloves zaradi svoje velike izurjenosti in ličnosti v klobučarski in slamničarski stroki. G. Janko Flerin je v mlajših letih delal v domačem kraju z očetom in bratom in so njegovi izdelki, ki so dosegli na razstavi veliko francosko odlikovanje, ravno tako tudi zasluga njegovega brata Franca Flerina, dasiravno se glasi odlikovanje samo na njegovo ime, ker je bila tako označena tudi cela razstava.

Litijski most

je najstarejši v Zasavju in bo v kratkem poteklo že 80 let, odkar je bil postavljen

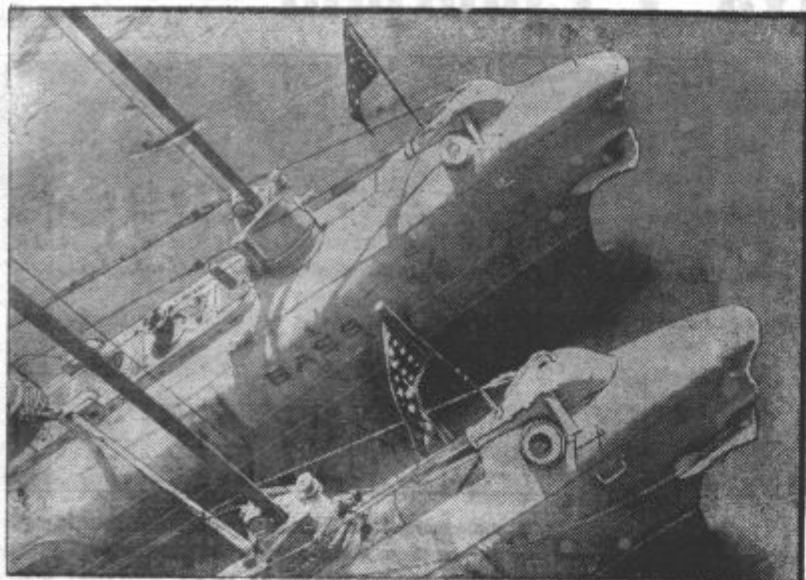

Planinska koča na Ljubniku

Škofjeloška podružnica SPD je 22. V. otvorila novo planinsko kočo na 1027 m visokem Ljubniku. Prireditve se je udeležilo visoko število planincev z vse Gorenjske, Ljubljane in Zasavja. Z močno skupino so prisostvovali slovesnosti zagrebški 'Runolistovci'. Koča je zgrajena zelo razglednem mestu s širokim pogledom na Kranjsko in Sorško polje, ter Selško dolino. Obisk koče toplo priporočamo. Hoda je iz Škofje Loke 2 uri. Vsa pojasnila daje radevolje SPD v Škofji Loki.

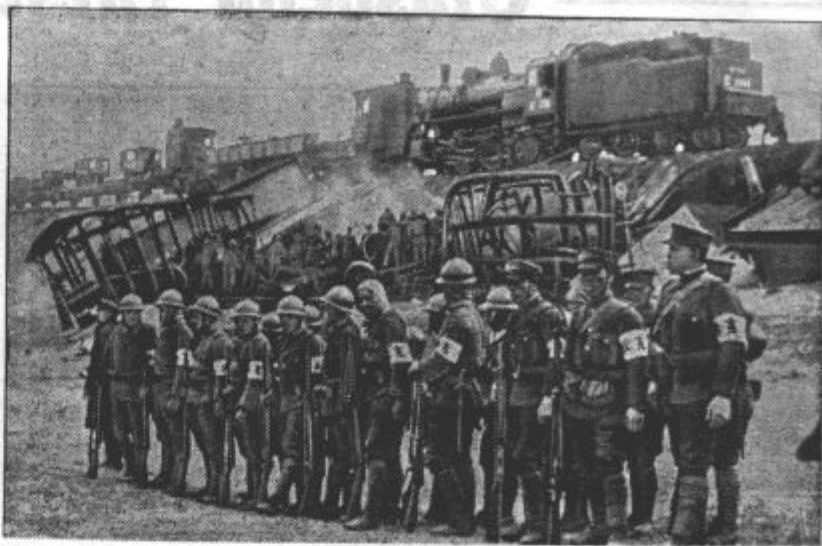

Najnovejše morske pošasti

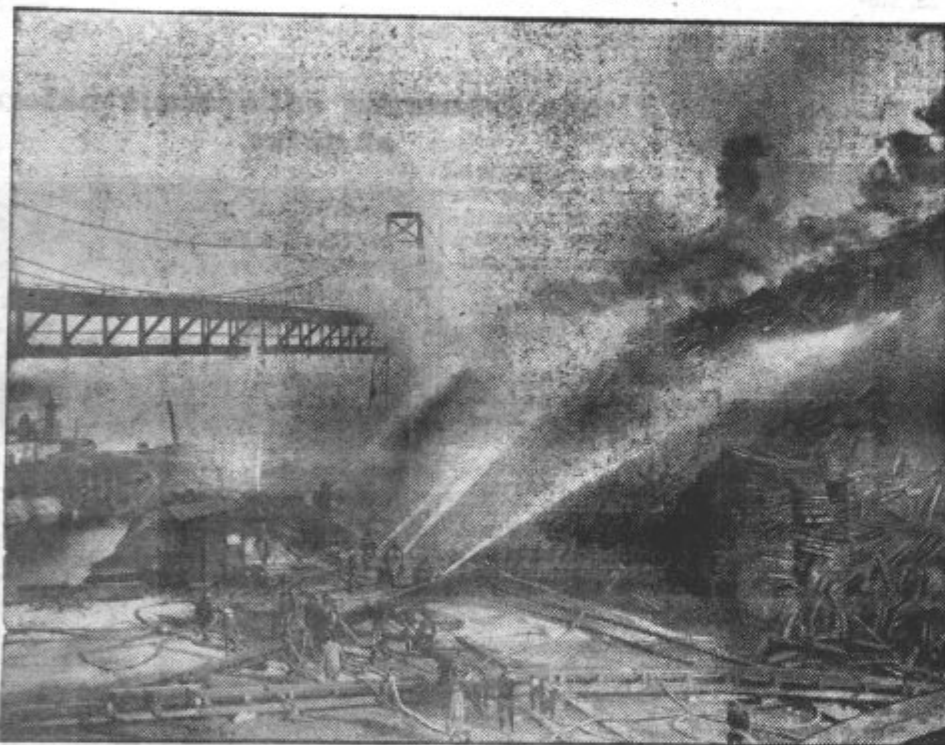
Dve ameriški podmornici najnovejšega tipa s kijunom, ki sliči glavi lajajočega psa.

Bombni atentat na japonsko vojsko

Šestnajst km pred Harbinom so Kitajci z bombami napadli japonski vojaški oddelek. Pri napadu je bilo 11 vojakov usmrčenih, nad 80 pa hudo ranjenih. Na naši sliki spredaj japonski bolničarji, v ozadju pa vagon, ki so ga bombe raztrgale na kosce.

Požar v Detroitu v Ameriki

Detroitški gasilci v borbi z ognjem, o katerem ni dvoma, da ga ne bodo obvladali. Požar je izbruhnil v skladišču lesa in plameni so požrli več desetstisoč kubičnih metrov jamskih desk in tramov.

slika desno:

Mir med Kitajci in Japonci

Ranjeni japonski general Ujeda podpisuje v bolnišnici premirje med včerajšnjima sovražnikoma.

Obisk turških državnikov v Rimu

Po obisku turških državnikov v Moskvi sta odpotovala turški ministrski predsednik Izmet paša (na levi) in zunanji minister Rudži bej (na desni) v Rim, kjer ju je sprejel Mussolini. Z njim sta se razgovarjala o bodoči politiki v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

Slika levo:

Smrtni konec avtomobilske dirke

Na avtomobilskih tekmah berlinskega Avusa se je smrtno ponesrečil dirkač knez Lobkowitz. Med dirko mu je počel plašč na kolesu, nakar se je vozilo prevrglo v zrak in padlo v ovinka v 4 m globoko udrtino, kjer je oblesnel v steno, kakor ga kaže slika. Dirkač (zgorej desno) je bil pri prvi smrti.

